

Vlaams
Parlement

stuk **688** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 8 oktober 2010 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen, Sven Gatz,
Sas van Rouveroj en Marino Keulen

betreffende de autonome inning
van de gewestbelastingen

TOELICHTING

1. Autonome inning: ervaring uit het verleden**1.1. Kijk- en luistergeld**

De Vlaamse Gemeenschap was vanaf 1 april 1997 belast met de inning van het kijk- en luistergeld, maar koos voor outsourcing¹. In feite was dat een voortzetting van de vroegere situatie toen Belgacom ermee belast was. Na een Europese aanbesteding werd die taak toegewezen aan het Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg (CIPAL).

De overdracht van de inning van het kijk- en luistergeld naar CIPAL had tot gevolg dat de inningskosten 2,23 miljoen euro lager waren dan voorheen². Een samenwerkingsakkoord tussen de drie gemeenschappen regelde de overheveling van de inning³.

Aanvankelijk waren er wat kinderziekten, zoals bleek uit het evaluatierapport van de Vlaamse Regering over de Vlaamse fiscaliteit van 5 februari 2001⁴. Die evaluatie bevat heel wat aanbevelingen, die een betere werking garanderen en niets aan actualiteit hebben ingeboet.

Het kijk- en luistergeld is ondertussen afgeschaft.

1.2. Onroerende voorheffing

Ingevolge het decreet van 9 juni 1998 koos de Vlaamse Regering ook bij de onroerende voorheffing voor outsourcing. Outsourcing is de uitbesteding van (facilitaire) dienstverlening aan een derde partij.

Vergelijking tussen de reële en verwachte opbrengst 1999 in miljoen BEF:

- vooropgesteld in begroting 1999: 3909,7
- opbrengst 1999 (op kasbasis): 4205,9
- verschil: 296,2.

De vergelijking leert ons dat het uitstaande percentage vervallen schulden gevoelig lager lag bij de eigen inning dan voorheen⁵. Kortom, doordat Vlaanderen zelf belast was met de inning, werd er efficiënter geïnd.

Op dit ogenblik wordt de onroerende voorheffing geheven op het kadastraal inkomen (ki). De vaststelling ervan is een federale bevoegdheid.

1.3. De autonome inning van de verkeersbelasting

De Vlaamse Regering besliste door toedoen van de toenmalige minister van Begroting, Financiën en Ruimtelijke Ordening op 10 juli 2008 om de inning van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling (BIV) en het eurovignet (artikel 3, eerste lid, 10° tot 12°, van de Bijzondere Financieringswet) in eigen beheer te nemen met ingang van 1 januari 2010. Die beslissing werd via aangetekend schrijven van 17 december 2008 aan de toenmalige eerste minister betekend.

¹ Deketelaere, K., *Vlaamse fiscaliteit, status quaestionis 1997*, Die Keure, 1997.

² Raskin, J., "Vlaamse belastingen innen we beter zelf", *De Standaard*, 11 juli 1997.

³ Decreet van 1 december 1997, *B.S.*, 21 februari 1998.

⁴ <http://jsp.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2000-2001/g569-1.pdf>.

⁵ Het evaluatierapport van de Vlaamse Regering over de Vlaamse fiscaliteit van 5 februari 2001, p. 14.

Naast de logistieke opvang van de overgedragen federale ambtenaren en de daaraan gekoppelde afzonderlijke besluitvorming op administratief vlak zette de Vlaamse Regering in op de voorbereiding en de uitbouw van de ICT-infrastructuur (ICT: informatie- en communicatietechnologie) waarbij het Vlaams Fiscaal Platform de nodige informatica-ondersteuning en technische ondersteuning uitbouwt. Enkele knelpunten moesten worden overwonnen zoals de vraag naar de bestemming van de hangende ‘contentieux’, zijnde de dossiers die op 1 januari 2010 nog niet door de federale administratie waren afgewerkt. Ook de over te dragen dotatie vanwege de federale overheid naar Vlaanderen voor de overname van het personeel behoefde de nodige onderhandelingen.

De Vlaamse Regering vulde die beslissing concreet in op 16 januari 2010. Daarbij kondigde de Vlaamse Regering aan een aantal federale ambtenaren over te nemen die belast zullen zijn met de inning van de verkeersbelasting. Daarmee is de eerste stap gezet in de overdracht van de inning van de verkeersbelasting van de federale naar de Vlaamse administratie op 1 januari 2011.

2. Voorstanders van een inning van de gewestbelastingen in eigen beheer

2.1. Vlaams Parlement en Vlaamse Regering

“Er moet ook dringend werk gemaakt worden van meer fiscale autonomie. De verruiming van de regionale fiscale verantwoordelijkheid moet geplaats worden in een evenwichtig federaal kader. En het geldt zowel voor de toewijzing van de fiscale opbrengsten als voor de toewijzing van de bevoegdheden. Een democratische regio heeft vooral behoefte aan een verantwoordelijk financieel beleid. In die optiek is het dus niet voldoende om eigenmachtig uitsluitend uitgaven te doen; men moet ook eigenmachtig inkomsten kunnen innen. Het is dan ook noodzakelijk dat de gewesten integraal bevoegd worden voor de gewestelijke belastingen en de materies die in het verlengde daarvan liggen.”, aldus de voorzitter van het Vlaams Parlement, de heer Norbert De Batselier op 11 juli 2000.

De toenmalige Vlaamse Regering heeft, ten gevolge van diverse resoluties daarover in het Vlaams Parlement, in 1998 een planning gemaakt van de mogelijkheid om de huidige fiscale middelen zelf te gaan innen⁶. Jammer genoeg werd dat voornemen tot op heden niet uitgevoerd. Gewezen minister van Financiën binnen de Vlaamse Regering Wivina Demeester was uitdrukkelijk gewonnen voor die aanpak.

Toen al werd bepaald dat de gewestbelastingen, waarvan de opbrengst volledig aan de gewesten toekomt, in aanmerking kwamen voor een eigen inning. Het ging om:

- 1° de onroerende voorheffing (gerealiseerd);
- 2° de belasting op spelen en weddenschappen;
- 3° de belasting op de automatische ontspanningstoestellen;
- 4° de openingstaks;
- 5° de successierechten.

De registratierechten waren niet opgenomen in het lijstje, daar de opbrengsten nog niet volledig aan de gewesten toegewezen waren.

2.2. Rechtsleer

Verscheiden rechtsgeleerden pleiten al lang voor een eigen inning. Zo stelt Miguel De Jonckheere, docent aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en fiscaal jurist:

⁶ Beleidsbrief van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting: Een begroting in evenwicht. Beleidsprioriteiten 1998, (*Parl. St.* VI. Parl. 1997-98, nr. 813/1), 10 november 1997.

“Een volgende reeks vaststellingen heeft betrekking op het invorderingsorgaan. Het betreft enerzijds de indruk dat de federale belastingsadministratie niet erg geneigd is om zich ten volle in te zetten om de door de gewesten aangebrachte wijzigingen tot een goed einde te brengen, zeker indien dit extra werk met zich meebrengt. Zo zag het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zich genoodzaakt de tariefdiversificatie binnen de onroerende voorheffing in functie van het gebruik van het onroerend goed te schrappen, en dit voornamelijk omdat de administratie een dergelijk onderscheid niet realiseerbaar achtte.

Er mag wellicht worden gesteld, vanuit het bovengaande dat een ‘echte’ fiscale autonomie pas ten volle gerealiseerd zou zijn, indien de gewestelijke administratie zelf instaat voor de effectieve toepassing van de belastingnormen.”.

Ook professor Frans Vanistendael sluit daarbij aan: “Tevens zou een gewestelijke belastingsadministratie moeten worden opgezet, die alle regionale heffingen zou controleren en invorderen.”⁷.

Professor B. Peeters stelt voorts: “Nochtans is in België, in tegenstelling tot wat geldt voor andere federale systemen, deze overdracht voor de deelstaten niet louter aanvullend ten opzichte van hun eigen fiscale middelenvoorziening, doch neemt ze nog steeds een dominante positie in. Een gevolg is dat de gemeenschaps- en gewestraadsleden, zelfs wanneer ze allen rechtstreeks verkozen zullen zijn, aan hun kiezers geen verantwoording verschuldigd zijn voor de inning van de middelen, waarmee hun uitgaven nochtans grotendeels worden betaald. Het komt ons voor dat een dergelijk stelsel verspilling van overheids gelden in de hand werkt.”⁸.

3. Mogelijkheden sinds de laatste staatshervorming

3.1. De autonome inning van de gewestelijke belastingen

3.1.1. Overzicht van gewestelijke belastingen

Artikel 3 van de Financieringswet somt de gewestelijke belastingen op. Het gaat om de belastingen die in de twaalf rubrieken van het onderstaande kader worden vermeld.

Lijst van de gewestelijke belastingen:

- 1° de belasting op de spelen en weddenschappen;
- 2° de belasting op de automatische ontspanningstoestellen;
- 3° de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken;
- 4° het successierecht van rijksinwoners en het recht van overgang bij overlijden van niet-rijksinwoners;
- 5° de onroerende voorheffing;
- 6° het registratierecht op de overdrachten ten bezwarende titel van in België gelegen onroerende goederen met uitsluiting van de overdrachten die het gevolg zijn van een inbreng in een vennootschap, behalve voor zover het een inbreng betreft door een natuurlijk persoon van een woning in een Belgische vennootschap;
- 7° het registratierecht op (a) de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed en (b) de verdelingen en omzettingen van in België gelegen onroerende goederen;
- 8° het registratierecht op de schenkingen onder de levenden van roerende of onroerende goederen;

⁷ Vanistendael, Fr., “De fiscale bevoegdheden van de federale staat en de deelstaten”, *Vlaams Jurist vandaag*, Kluwer Rechtwetenschappen, maart 1998, p. 10.

⁸ Peeters, B., “De fiscale bevoegdheidsverdeling”, *A.F.T.*, 8-9 augustus-september 1994, p. 204.

- 9° het kijk- en luistergeld;
- 10° de verkeersbelasting op de autovoertuigen;
- 11° de belasting op de inverkeerstelling;
- 12° het eurovignet.

In deze lijst zijn de ‘nieuwe gewestelijke belastingen’ de volgende:

- 4° het recht van overgang bij overlijden van niet-rijksinwoners;
- 6° het voorheen niet overgedragen gedeelte (58,592%) van de ontvangsten van deze registratierechten;
- 7° het registratierecht op (a) de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed en (b) de verdelingen en omzettingen van in België gelegen onroerende goederen;
- 8° het registratierecht op de schenkingen onder de levenden van roerende of onroerende goederen;
- 9° het kijk- en luistergeld;
- 10° de verkeersbelasting op de autovoertuigen;
- 11° de belasting op de inverkeerstelling;
- 12° het eurovignet.

3.1.2. Procedure om te komen tot een autonome inning van de gewestbelastingen

De fiscale autonomie kan zich eveneens uitstrekken tot de inning van de belasting, indien een gewest dat wenst⁹. Aldus stelt professor Patrick Peeters: “Met de vijfde staatshervorming wordt ook de inningsbevoegdheid van de gewesten ten aanzien van die belastingen (gewestbelastingen) geregeld.¹⁰”.

Het Vlaamse Gewest kan beslissen om de belastingen autonoom te innen. De Vlaamse Regering moet die beslissing notificeren aan de Federale Regering¹¹.

De beslissing ertoe wordt van kracht vanaf het tweede begrotingsjaar dat volgt op de datum van kennisgeving aan de Federale Regering. Het gewest is vanaf dan verantwoordelijk voor de dienst van de betrokken belasting.

De keuze om de belastingen te innen gebeurt niet belasting per belasting maar pakket per pakket, waarbij de pakketten als volgt worden bepaald:

- rubrieken 1 tot 3 (de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, andere dan die op de voertuigen);
- rubriek 5 (de onroerende voorheffing);
- rubrieken 4 en 6 tot 8 (successierechten, registratierechten, hypotheek- en verdelingsrechten); en
- rubrieken 10 tot 12 (belastingen op voertuigen).

⁹ Zie artikel 5, paragraaf 3, van de Financieringswet.

¹⁰ Peeters, P., “De vijfde staatshervorming – Lambermont in de fiscale praktijk.”, *Tijdschrift voor Fiscaal Recht*, Larcier, nr. 222, mei 2002, p. 506.

¹¹ Peeters, P., *supra*, p. 508.

4. Gewestelijke belastingen, de concrete bedragen

4.1. Ontvangsten van de gewestelijke belastingen

Tabel gewestbelastingen 2009-2010 (in duizend euro)

	BGO 2009	BGC 2009	BGO 2010
– Kijk- en luistergeld	0	0	0
– Onroerende voorheffing	84.954	78.269	79.923
– Belasting op de spelen en weddenschappen	20.904	21.932	22.263
– Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	0	0	0
– Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	34.680	33.671	34.345
– Registratierechten	1.869.733	1.398.281	1.424.421
– Hypotheekrechten	145.770	133.738	136.238
– Verkeersbelasting op de auto-voertuigen	931.142	893.278	921.906
– Belasting op de inverkeerstelling	237.164	211.457	215.410
– Eurovignet	75.724	113.322	94.274
– Schenkingsrechten	270.990	169.668	172.839
– Successierechten en recht van overgang bij overlijden	1.022.486	1.007.851	991.840
– Totaal	4.693.547	4.061.467	4.093.459

De gewestelijke belastingen hebben de laatste jaren een vrij snelle groei gekend. De groei werd in belangrijke mate gevoed door de successierechten en de registratierechten. Met de additionele gewestbelastingen erbij kan de totale opbrengst van de gewestbelastingen voor het begrotingsjaar 2010 op 4.093.459 duizend euro begroot worden¹².

5. Argumenten pro en contra autonome inning van de gewestbelastingen

5.1. Argumenten pro

- 1) de federale ambtenaren en de minister van Financiën halen geen voordeel uit een correcte inning en een doorgedreven fraudebestrijding (zie opmerking supra van M. De Jonckheere);

¹² [http://fin.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/090928_brochure\(1\).pdf](http://fin.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/090928_brochure(1).pdf).

- 2) grotere administratieve prikkel om doelmatig te innen;
- 3) de administratieve lasten dalen (zie ervaring bij het kijk- en luistergeld);
- 4) elke overheid heeft de onmiddellijke beschikking over haar eigen belastingsopbrengsten;
- 5) meer flexibiliteit voor ‘sub-nationale’ administratie;
- 6) beeldvorming ten opzichte van de overheid wordt via het contact tussen de burger en de belastingsadministratie correcter; het leidt tot een grotere doorzichtigheid;
- 7) institutionele structuur aan de bevolking weergeven en verduidelijken;
- 8) autonome inning is gangbaar in de meeste federale staten; zie hiervoor de zeer uitvoerige bespreking van de heren Phillipe Cattoir en Henry Tulkens¹³;
- 9) eigen inning leidt tot een hogere efficiëntie; zie de positieve ervaring inzake het kijk- en luistergeld (dd. 1998)¹⁴:
 - daling van het personeelsbestand van 174 tot 104 (vermindering met 40%);
 - daling van de inningskosten met 2,5 miljoen euro;
 - meeropbrengst door fraudebestrijding: 7,4 miljoen euro per jaar;
 - uitbouw van een moderne omgeving;
- 10) fiscale verantwoordelijkheid versterkt de democratische legitimering (Olsonprincipe) van de betrokken overheid;
- 11) de overdracht van de inningsbevoegdheid van de gewestbelastingen naar Vlaanderen gaat meteen ook gepaard met de overdracht van de bevoegdheid voor de vaststelling van de administratieve procedureregels met betrekking tot de betrokken gewestelijke belastingen. Daardoor kan de Vlaamse Regering de inning volledig moduleren.

5.2. *Argumenten contra*

- 1) de federale overheid zorgt kosteloos voor de inning van de gewestelijke belastingen. Volgens de indieners is er echter een verborgen kostprijs. Dat wordt bevestigd in de hoger aangehaalde rechtsleer en de ervaringen uit het verleden bij de inning door het Vlaamse Gewest van het kijk- en luistergeld. Ook bij de autonome inning van de onroerende voorheffing bleek dat het uitstaande percentage vervallen schulden gevoelig lager lag bij de eigen inning dan voorheen: de opbrengst van de autonome inning was 7,93 miljoen euro groter dan begroot. Dat is de impliciete verborgen kostprijs van de inning door de federale overheid;
- 2) de administratie kan gecompliceerd raken door de dubbele inspanning van de verscheidene belastingsautoriteiten (dat kan worden voorkomen door een duidelijke afgrenzing van de gewestbelastingen; dat is dus geen argument).

¹³ Cattoir, Ph., en Tulkens, H., “Fiscaliteit, solidariteit en federalisme: vergelijking van zes landen”, in symposium “een Vlaamse fiscaliteit in een economische monetaire unie, 05 december 1998.

¹⁴ Demeester, W., “een Vlaamse fiscaliteit”, in symposium “Een Vlaamse fiscaliteit in een economische monetaire unie”, 5 december 1998.

6. Scenario's voor een uitbouw van de fiscale autonomie van de gewesten

6.1. Gewestelijke belastingen: bevoegdheidsverdeling en betrokken federale administraties

Dit overzicht is gebaseerd op de stand van zaken vóór de invoering van de hervorming van de federale administratie van belastingen (Coperfin).

Gewestelijke belasting	Betrokken administratie Ministerie van Financiën
Belasting op de spelen en de weddenschappen	Directe belastingen: de met inkomsten gelijkgestelde belastingen
Belastingen op de automatische ontspanningstoestellen	Directe belastingen: de met inkomsten gelijkgestelde belastingen; Douane en Accijnzen
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	Douane en Accijnzen
Successierechten en het recht van overgang bij overlijden	Btw, Registratie en Domeinen (sector Registratie en Domeinen)
Onroerende voorheffing	CIPAL, Kadaster (vaststellen ki), Directe belastingen
Registratierechten	Btw, Registratie en Domeinen (sector Registratie en Domeinen), Inkomensbelasting
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	Directe belastingen: de met inkomsten gelijkgestelde belastingen

6.2. De federale diensten die zorgen voor de inning van de gewestbelastingen

De gegevens zijn gebaseerd op een onderzoek dat werd uitgevoerd in 1998 door L. Victor en J. Eiaerts. De gegevens zijn nog steeds relevant; wel moet men nagaan waar de daarin vermelde diensten zijn ondergebracht na Coperfin, gezien de nieuwe structuur van de federale belastingdiensten. Die identificatie is niet evident, gezien de spreiding over diverse administraties, diensten en ambtenaren.

6.2.1. Administratie Btw, Registratie en Domeinen

De diensten van de sector Registratie en Domeinen vervullen verscheidene opdrachten binnen de fiscale administratie. De heffing van registratierechten op de overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen en van de successierechten en het recht van overgang bij overlijden maakt er deel van uit en behoort mee tot de bevoegdheden van het registratiekantoor.

Binnen de buitendiensten van de sector Registratie- en Domeinen beschikken de 114 registratiekantoren die gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest, over een personeelsbezetting van 761 eenheden. Daarboven zijn 26 inspecties belast met de controle op de inning binnen de sector van het Vlaamse Gewest.

6.2.3. Administratie van het kadaster

Aantal voltijdse eenheden, betrokken bij de vaststelling van het kadastraal inkomen en de aanduiding van de belastingplichtigen inzake onroerende voorheffing van de in het Vlaamse Gewest gelegen onroerende goederen.

ambtelijk niveau	hoofdbestuur	buitendienst	totaal
1	18	202	220
2+	29	517	546
2	4	107	111
3	11	308	319
4	2	64	66
totaal	64	1.198	1.262

6.2.3. Administratie Douane en Accijnzen

De administratie Douane en Accijnzen is verantwoordelijk voor de controle en de inning van de openingsbelasting. Een equivalent van 81 voltijdse eenheden is betrokken bij de controle en de inning van de openingsbelasting in het Vlaamse Gewest.

De belasting op de automatische ontspanningstoestellen: ruw geschat op twaalf voltijdse equivalenten.

6.2.4. Administratie der directe belastingen

Voltijdse equivalenten belastingen op de spelen en de weddenschappen, belastingen op de automatische ontspanningstoestellen en de verkeersbelasting.

	inning	bezwaren	controle	totaal
Spelen en weddenschappen	0,27	0,43	40,8	41,5
Belasting op automatische ontspanningstoestellen	3,16	0,61	(Douane en Accijnzen)	3,77
Verkeersbelasting op auto-voertuigen	102,7	40,6	(Douane en Accijnzen)	143,34

Wat de mensen betreft die belast zijn met het eurovignet en de belasting op de inverkeerstelling, is het merendeel van het personeel al in bovenstaande tabellen opgenomen; het gaat dus om een beperkt aantal.

6.2.5. Conclusie

Een optelsom levert een totaal van 2500 ambtenaren op. Dat is inclusief de administratie van alle registratierechten.

De diensten van het Kadaster en de Domeinen leveren de hoofdmoot.

Het einddoel is zoals steeds benadrukt door onder meer de toenmalige minister van Financiën, Dirk Van Mechelen, de uitbouw van een eigen fiscale administratie. De inning van gewestbelastingen door de federale fiscale diensten of via outsourcing moet evolueren naar een eigen volwaardige fiscale administratie. Op de steeds weerkerende vraag wanneer die gigantische uitdaging zou worden aangegaan, heeft de Vlaamse Regering op 24 juni 2005 een eerste antwoord gegeven, wat een mijlpaal is in het streven van Vlaanderen om meer verantwoordelijkheid te dragen betreffende de inning van belastingen. Toen besliste

de Vlaamse Regering (VR/2005/24.06/doc.0486) om de administratieve taken inzake de inning van de onroerende voorheffing in te sourcen tegen 2007¹⁵.

De argumenten voor een overname van de inning van de gewestbelastingen zijn talrijk. De ambitie is om de inning, via doelgerichte aanpassingen aan de regelgeving, sterk vereenvoudigd, meer gecentraliseerd en geautomatiseerd te laten verlopen. Samen met de verdere uitrol van het Vlaams Fiscaal Platform en het frontoffice-backofficeproject (FOBO) zal Vlaanderen aldus eindelijk kunnen beschikken over een volwaardige eigen Vlaamse belastingdienst.

7. Stand van zaken autonome inning gewestbelastingen

De Vlaamse overheid zorgt, zoals eerder uitvoerig werd toegelicht, sedert het aanslagjaar 1999 zelf voor de inning en invordering van de onroerende voorheffing.

De Vlaamse Regering besliste door toedoen van de toenmalige minister van Begroting Financiën en Ruimtelijke Ordening op 10 juli 2008 om de inning van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling en het eurovignet (artikel 3, eerste lid, 10° tot 12°, van de Bijzondere Financieringswet) in eigen beheer te nemen met ingang van 1 januari 2010. Die beslissing werd via aangetekend schrijven van 17 december 2008 aan de toenmalige eerste minister betekend.

De Vlaamse Regering vulde die beslissing concreet in op 16 januari 2010. Daarbij kondigde de Vlaamse Regering aan een aantal federale ambtenaren over te nemen die belast zullen zijn met de inning van de verkeersbelasting. Daarmee is de eerste stap gezet in de overdracht van de inning van de verkeersbelasting van de federale naar de Vlaamse administratie op 1 januari 2011.

De meest recente beleidsnota van de Vlaams minister van Financiën en Begroting bevat de volgende elementen wat de autonome inning betreft:

- 1° de minister onderkent de belangrijke rol van het Vlaams Fiscaal Platform (VFP) en de ontwikkeling van een Vlaamse Fiscale Databank. “Hoewel het VFP opstartmoeilijkheden kende, dient het de motor te blijven achter het realiseren van efficiëntiewinsten op het vlak van de inning van Vlaamse heffingen.”;
- 2° de nota neemt de besluiten van de vorige Vlaamse Regering over: “Op 10 juli 2008 besliste de vorige Vlaamse Regering reeds om de inning van de verkeersbelastingen (de verkeersbelasting, de BIV en het eurovignet) vanaf 2010 in eigen beheer over te nemen en daarbij gebruik te maken van de mogelijkheid om hiervoor een dotatie te verkrijgen gekoppeld aan een overname van federaal personeel. De betekening van deze beslissing gebeurde vóór 31 december 2008 zoals wettelijk voorgeschreven zodat in theorie de eigen inning kon worden opgestart vanaf 2010.

Een aantal hinderpalen zoals de complexiteit inzake de aanwerving van personeel, de afhandeling van historische dossiers en de volledige overzetting en opbouw van het noodzakelijke ICT-platform maken het onmogelijk om de voorziene opstart op 1 januari 2010 te kunnen halen. Om voormelde redenen lijkt het dan ook aangewezen de eigen inning in ieder geval uit te stellen tot 1 januari 2011.”;

- 3° uiteindelijk besluit de bevoegde minister met het volgende voornemen: “Het streven naar meer autonomie is evenwel geen blind streven naar meer, maar wel een doortastend en constructief streven naar beter. Daarbij is een eerste bekommernis om de

¹⁵ http://fin.vlaanderen.be/nlapps/data/docattachments/beleidsbrief_2006.pdf.

bestaande fiscale ruimte maximaliserend in te vullen. Zoals aangegeven in het regeerakkoord zal de Vlaamse Regering in afwachting van een verdere staatshervorming immers inzetten op een maximaal gebruik van haar bevoegdheden binnen het grondwettelijk en wettelijk kader.

Ik zal er daarom op toezien dat in deze regeerperiode de eerste fundamenteën worden gelegd om de dienst van de registratie- en successierechten over te nemen in een volgende regeerperiode. Ik kies ervoor om die overname zelf niet in deze regeerperiode als doelstelling te poneren. Dergelijke doelstelling zou, gezien de belangrijke uitdagingen die ons met de overname van de inning van de verkeersbelastingen te wachten staan, ongetwijfeld als overmoedig en onbezonnen bestempeld kunnen worden. Bovendien kan die overname een leertraject vormen om ook de volgende overname sneller, efficiënter en effectiever te bewerkstelligen.”.

8. Besluit

Wat de overname van de dienst voor de registratie-, schenkings- en successierechten (artikel 3, eerste lid, 4° en 6° tot 8°, van de Bijzondere Financieringswet) betreft, blijkt er heden weinig enthousiasme te zijn binnen de Vlaamse Regering.

Indieners menen dat hier dringend werk van moet worden gemaakt. De gevolgen van het uitblijven van de autonome inning treffen dagelijks vele mensen. Immers, wie na de aankoop of verkoop van een woning registratierechten moet terugkrijgen, kijkt tegen lange wachttijden aan. Dat kan leiden tot financiële moeilijkheden en het hoeft geen betoog dat dat een extra drempel vormt voor de eigendomsverwerving. Nieuwe eigenaars houden bij het opstellen van hun financiële plan geen rekening met de laattijdige terugbetaling van de registratierechten.

Het is volgens de indieners weinig geloofwaardig dat de minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport in de beleidsnota enerzijds verklaart dat de eerste becommernis de maximale invulling is van de bestaande fiscale ruimte en dat aldus zal worden ingezet op het “maximaal gebruik van haar bevoegdheden binnen het grondwettelijk en wettelijk kader”, om vervolgens doodleuk te verklaren dat er deze regeerperiode geen sprake zal zijn van de autonome inning van de registratie-, schenkings- en successierechten.

Het getuigt van weinig ambitie op het vlak van fiscale autonomie om enkel uit te voeren wat tijdens de vorige legislatuur werd beslist. Bovendien slaagt men daarin zelfs niet aangezien de invoering van de autonome inning van de verkeersbelasting met een jaar moet worden uitgesteld.

Het argument dat deze regering eerst moet leren uit het leertraject van de autonome inning van de verkeersbelasting, is niet overtuigend. Reeds in 1997 zorgde Vlaanderen voor de autonome inning van het kijk- en luistergeld. Ingevolge het decreet van 1998 volgde de inning van de onroerende voorheffing. Na meer dan tien jaar heeft men voldoende leergeld betaald. De toenmalige regering toonde zich wat de autonome inning betreft ambitieuzer dan de huidige en dat is des te treffender gezien de geloofsbelijdenis aan de Maddensdoctrine.

Het voornemen om de verkeersbelasting zelf te innen werd al vastgelegd in 2008. Normaal was dat al realiteit geweest in 2010, maar de huidige regering besliste alles met een jaar uit te stellen daar zij het voornemen pas concreet invulde in januari 2010.

Bij de start van de legislatuur al aangegeven dat men enkel gaat uitvoeren wat de vorige regering in de stellingen heeft gezet, is wel bijzonder minimalistisch. Door de vijfde staatshervorming was de autonome inning van de belastingen één van de grote verworvenheden.

Dit voorstel van resolutie vraagt aan de Vlaamse Regering conform het regeerakkoord maximaal gebruik te maken van haar bevoegdheden binnen het grondwettelijke en wettelijke kader en aldus de fiscale ruimte maximaal in te vullen door over te gaan tot de autonome inning van de gewestbelastingen. Deze regering heeft nog vier jaar te gaan en beschikt aldus over meer dan voldoende tijd om deze interne staatshervorming vlot te laten verlopen.

Dit voorstel van resolutie is niet tot stand gekomen ten gevolge van het bewust nastreven van een bepaalde doctrine maar veeleer vanuit de bekommernis om de Vlaamse burger beter te dienen. De autonome inning zal leiden tot een daling van de administratieve overlast, een betere efficiëntie, een correcter beeld van de institutionele structuur, een betere fraudebestrijding en vooral een rechtstreekse positieve impact op de portefeuille van de burger, getuige de laattijdige teruggave van de registratierechten.

Bart TOMMELEIN

Dirk VAN MECHELEN

Sven GATZ

Sas VAN ROUVEROIJ

Marino KEULEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° de ervaring met autonome inning van het kijk- en luistergeld en de onroerende voorheffing aantoonde dat de autonome inning door het Vlaams Gewest efficiënter geschiedt en ertoe leidt dat het uitstaande percentage vervallen schulden lager is dan bij een inning door de federale overheid;
- 2° de autonome inning van de gewestbelastingen een substantieel hogere meeropbrengst voor de begroting met zich meebrengt;
- 3° het Vlaams Parlement al jaren voorstander is van een autonome inning van alle gewestbelastingen;
- 4° het Vlaamse regeerakkoord stelt dat de versterking van de fiscale en financiële autonomie de logische uitvoering is van het principe ‘no taxation without representation’;
- 5° het Vlaamse regeerakkoord stelt dat de Vlaamse overheid de inning van de verkeersbelasting vanaf 1 januari 2011 in eigen beheer zal nemen;
- 6° de autonome inning van alle gewestbelastingen uitvoerig wordt bepleit in de rechtsleer;
- 7° de autonome inning van de gewestbelastingen leidt tot een doelmatigere inning en een daling van de administratieve lasten voor de burger;
- 8° de Vlaamse Regering door de autonome inning onmiddellijk zal beschikken over haar eigen belastingsopbrengsten;
- 9° de autonome inning van de eigen belastingen gangbaar is in de meeste federale staten;
- 10° de autonome inning van alle gewestbelasting meer in overeenstemming is met de institutionele structuur en leidt tot een correctere beeldvorming en een grotere transparantie;
- 11° de huidige inning van de gewestbelastingen door de federale overheid tot gevolg heeft dat de leden van het Vlaams Parlement, zelfs wanneer ze allen rechtstreeks verkozen zijn, aan hun kiezers geen verantwoording verschuldigd zijn voor de inning van de middelen, waarmee hun uitgaven nochtans grotendeels worden betaald, waardoor het huidige stelsel verspilling van overheidsmiddelen in de hand werkt;
- 12° de autonome inning van de gewestbelastingen meer in overeenstemming is met het basisprincipe ‘no taxation without representation’ en bijgevolg de democratische legitimering versterkt;
- 13° de overdracht van de inningsbevoegdheid voor de gewestbelastingen automatisch gepaard gaat met de overdracht van de bevoegdheid voor de vaststelling van de administratieve procedureregels met betrekking tot de betrokken gewestbelastingen, zoals vermeld in artikel 5, §4, van de bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, 16 januari 1989, laatst gewijzigd op 13 juli 2001;
- 14° de zogenaamde kosteloosheid van de huidige inning door de federale overheid niet opweegt tegen de impliciete verborgen kostprijs van de inning door de federale overheid (zo was de opbrengst van de autonome inning voor Vlaanderen van de onroerende voorheffing voor Vlaanderen 7,9 miljoen euro op jaarbasis);

- vraagt met spoed aan de Vlaamse Regering om binnen het jaar na goedkeuring van deze resolutie door het Vlaams Parlement:
 - 1° te beslissen om alle gewestelijke belastingen autonoom te innen;
 - 2° onmiddellijk kennis te geven van die beslissing aan de Federale Regering, conform de procedure, vastgelegd in artikel 5, §3, van de bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, van 16 januari 1989, laatst gewijzigd op 13 juli 2001;
 - 3° invulling te geven aan de wijze waarop alle Vlaamse gewestbelastingen zullen worden geïnd, namelijk via een autonome Vlaamse administratie en de verdere uitbouw van het Vlaams Fiscaal Platform.

Bart TOMMELEIN

Dirk VAN MECHELEN

Sven GATZ

Sas VAN ROUVEROIJ

Marino KEULEN